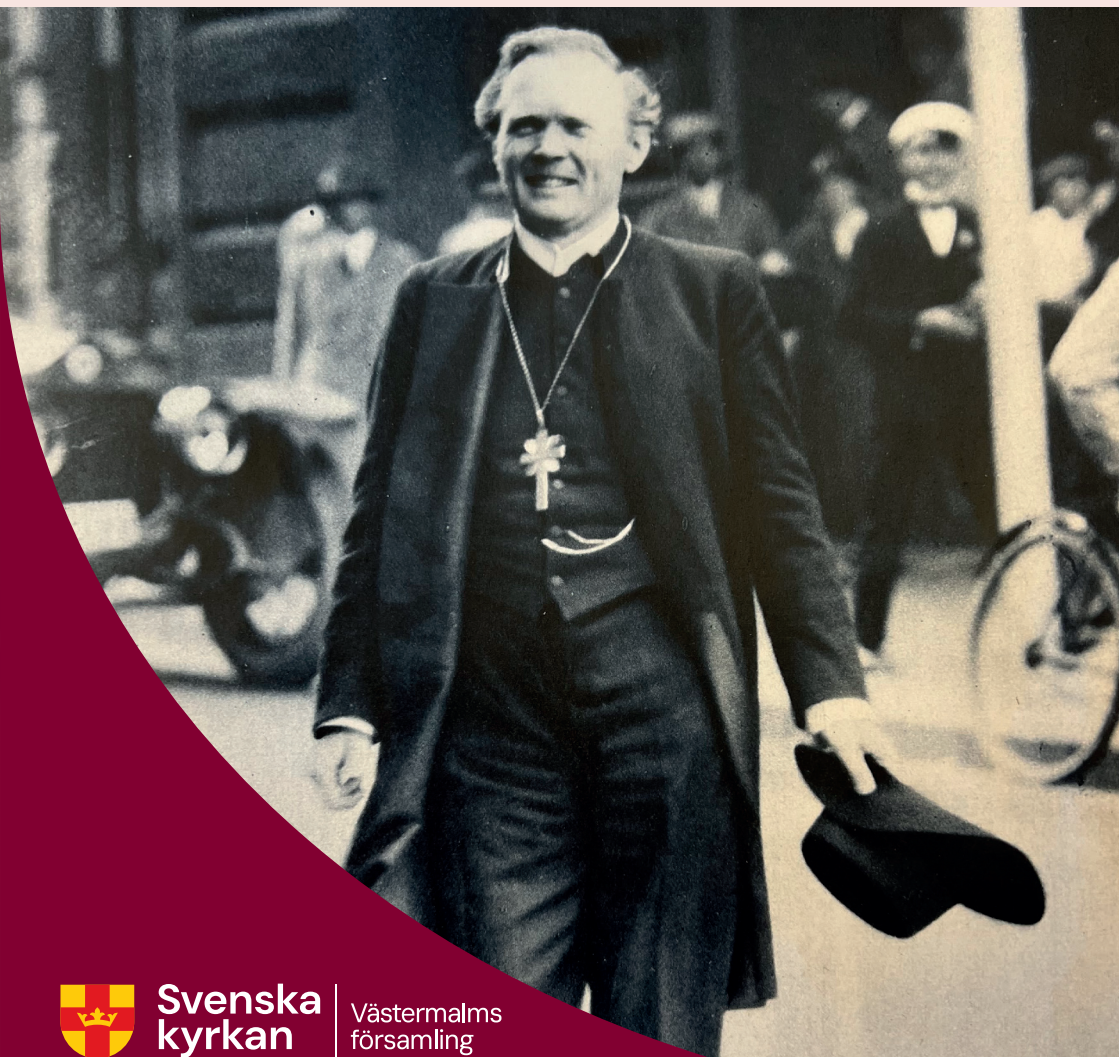

Nathan Söderblom och Stockholmsmötet 1925

**Svenska
kyrkan**

Västermalms
församling

Nathan Söderblom (1866–1931) var en svensk ärkebiskop, teolog och ekumenisk ledare som spelade en central roll i den globala kyrkans utveckling under 1900-talet. Han är mest känd för sitt arbete för fred och samförstånd mellan kristna kyrkor och tilldelades Nobelpriset i fred 1930 för sina insatser.

Bakgrund och tidiga år

Lars Olof Jonathan (Nathan) Söderblom föddes den 15 januari 1866 i Trönö, Hälsingland, som son till en präst. Han utbildade sig till präst vid Uppsala universitet och tog en teologie doktorsexamen vid Sorbonne i Frankrike (1901). Hans intellektuella kapacitet och djupa engagemang för både vetenskap och tro utmärkte honom tidigt.

Efter sin prästvigning 1893 tjänstgjorde han som pastorsadjunkt och senare som kyrkoherde. Han arbetade även som pastor för svenska församlingen i Paris (1894–1901), vilket gav honom internationell erfarenhet och kontakter. Nathan Söderblom gifte sig 1894 med Anna Söderblom, född Forsell. Tillsammans fick paret 12 barn.

Ärkebiskop och teologisk gärning

Åren 1901–1914 var Söderblom professor i teologiska prenotationer och teologisk encyklopedi (ungefär allmän religionshistoria och religionsfilosofi) vid Uppsala universitet och 1912–1914 dessutom professor i religionshistoria i Leipzig. Han var den som införde studiet av icke-kristna religioner vid teologiska fakulteten i Uppsala. Hans forskning fokuserade på jämförande religionsvetenskap, där han utforskade likheter och skillnader mellan olika religioner.

År 1914 utsågs han till ärkebiskop i Uppsala, vilket gjorde honom till Svenska kyrkans högste företrädare. Som ärkebiskop arbetade han för att stärka kyrkans roll i samhället och främjade en förnyelse av gudstjänstlivet. Han hade också ett stort engagemang för fredsarbete, särskilt under och efter första världskriget. Första världskriget födde hos Söderblom ett brinnande intresse för ekumenik, vilket ledde till att kontakter togs med andra kyrkor.

Ekumenisk rörelse och fredsarbete

Söderblom var en pionjär inom den ekumeniska rörelsen, som syftar till att förena kristna kyrkor över samfundsgränserna. Han organiserade Stockholmsmötet 1925, en internationell konferens där kristna ledare från hela världen samlades för att diskutera fred och samverkan. Detta möte lade grunden för det moderna ekumeniska samarbetet och för skapandet av Världskyrkorådet (World Council of Churches) några decennier senare. Hans fredsarbete och religiösa ledarskap under och efter första världskriget gjorde honom till en globalt respekterad röst för försoning och rättvisa. Han såg religion som en kraft för fred och samarbete snarare än splittring.

Utmärkelser och eftermäle

Nathan Söderblom mottog Nobelpriset i fred 1930, som den första prästen och teologen att få denna utmärkelse. Han var också författare och skrev flera böcker om teologi och religionens roll i samhället. Söderblom ägnade sig även åt komposition. Han har komponerat den omtyckta melodin till psalm 201 "I denna ljuva sommartid". Han drev på skapandet av en ny psalmbok, en ny handbok för kyrkorna och en evangeliebok.

Nathan Söderblom avled den 12 juli 1931 i Uppsala. Hans arv lever vidare i både Sverige och den globala kyrkan, där han betraktas som en föregångare för fred, ekumenik och religionsdialog. Söderbloms liv och arbete påminner om vikten av att använda tro och vetenskap som broar mellan människor och kulturer.

Stockholmsmötet 1925

Stockholmsmötet 1925, eller the Universal Christian Conference on Life and Work, var en historisk ekumenisk konferens som ägde rum i Stockholm mellan den 19 juni och 6 juli 1925. Det organiserades av den svenske ärkebiskopen Nathan Söderblom och anses vara en milstolpe i den ekumeniska rörelsen, där kristna kyrkor från olika traditioner samlades för att diskutera samarbete över samfundsgränserna.

Bakgrund

Efter första världskriget upplevdes ett stort behov av försoning och samarbete, både politiskt och religiöst. De kristna kyrkorna hade varit splittrade under kriget och hade ofta agerat i enlighet med sina respektive nationella intressen. Nathan Söderblom såg religion som en potentiell förenande kraft för fred och harmoni. Söderblom tog initiativet till Stockholmsmötet med målet att samla kyrkliga ledare från hela världen för att diskutera praktiska frågor och stärka banden mellan kristna samfund. Han betonade att kyrkorna inte behövde enas i alla teologiska frågor, men att de kunde samarbeta i frågor som social rättvisa, fred och mänsklig välfärd.

Deltagare

Stockholmsmötet samlade cirka 700 delegater från över 30 länder och representerade en bred mångfald av kristna samfund, inklusive protestanter (lutherska, reformerta, metodistiska och anglikanska kyrkor), ortodoxa kyrkor och gamla katolska kyrkor. Romersk-katolska kyrkan deltog dock inte, då Vatikanen valde att avstå från mötet.

Stockholmsmötet fick viss kritik, särskilt från konservativa grupper och Romersk-katolska kyrkan, som såg det som ett hot mot traditionella teologiska positioner. Vissa menade också att mötets fokus på praktiska frågor förbisåg de teologiska skillnader som delade kyrkorna.

Mål och teman

Stockholmsmötet hade sitt fokus på praktisk kristendom snarare än på teologiska eller doktrinära frågor. Syftet var att finna gemensamma lösningar på de sociala och moraliska utmaningar som präglade världen efter första världskriget. Bland de centrala frågorna fanns fred och försoning, där man diskuterade hur kyrkorna kunde bidra till att förebygga framtida konflikter och skapa en mer fredlig värld.

Social rättvisa var också ett viktigt ämne, med fokus på kyrkornas roll i att bekämpa fattigdom, ojämlikhet och andra samhällsproblem. Dessutom lyfte man fram betydelsen av mänskliga rättigheter och religionsfrihet, med betoning på att skydda individers rättigheter oavsett religiös tillhörighet. Slutligen behandlades frågor om mission och utbildning, där samtalen kretsade kring hur kristna kyrkor kunde samarbeta för att effektivisera sina missions- och utbildningsinsatser.

Resultat och betydelse

Stockholmsmötet var en banbrytande händelse som lade grunden för det moderna ekumeniska samarbetet. För första gången samlades kyrkor och traditioner från hela världen för en gemensam dialog, vilket markerade ett historiskt steg mot större samförstånd mellan olika kristna samfund. Även om mötet inte resulterade i skapandet av ett permanent organ, blev det en viktig föregångare till bildandet av Kyrkornas världsråd (World Council of Churches) år 1948. Mötet visade också att kyrkor kunde enas kring praktiska frågor som fred, rättvisa och mänsklig välfärd, trots att de förblev teologiskt splittrade. Dessutom bidrog Stockholmsmötet till att stärka relationerna mellan olika kristna traditioner, särskilt mellan protestanter och ortodoxa, och lade grunden för en långsiktig förbättring av kyrkliga samarbeten.

Nathan Söderbloms roll

Nathan Söderblom var centralgestalten bakom mötet. Hans vision om en "praktisk ekumenik" betonade att kyrkor kunde arbeta tillsammans för gemensamma mål, även om de inte var överens i alla frågor. Hans arbete under och efter mötet bidrog till att han tilldelades Nobelpriset i fred 1930.

*Herre, vår beskyddare, hjälp alla,
som arbetar för fred i världen.
Se i nåd till alla, som lider under
fruktan orättvisa, krig och förstörelse.
Tag de värnlösa i Din vård, var de
fattigas och förtrycktas beskärm.
Uppväck barmhärtighet och förmåga
att hjälpa. Tänd helig iver för rätt och
sanning. Utsläck hat och förakt, bryt
ner murar mellan människor. Uppfyll
med din Ande kyrkan i vårt land och
hela kristenheten på vår jord. Och
samla oss till Din eviga frid.
Amen.*

Bön av Nathan Söderblom

100 år senare: Ekumeniska året 2025 – Tid för Guds fred

2025 bjuder kyrkorna tillsammans i Sveriges kristna råd in till Ekumeniska året. Då firar vi 100 år sedan det stora ekumeniska mötet i Stockholm 1925. Vi uppmärksammar också att det är 1700 år sedan det första kyrkomötet i Nicea år 325. Då enades den tidiga kyrkan kring en bekännelse av den gemensamma tro som alltjämt bär Kristi kyrka.

Tid för Guds fred är det tema vi samlas runt under Ekumeniska året. I det förenas vi med dem som samlades till Stockholmsmötet 1925. Efter erfarenheterna av första världskrigets fasor stod fredsfrågan i centrum. Mötet arrangerades i en anda av att det var hög tid för kyrkorna att framträda som fredstecken i världen – både genom aktivt fredsarbete och som påminnelser om den fred vi redan äger i Kristus. Temat är inte mindre angeläget i vår tid. Varje tid är tid för Guds fred, också när krig och annan ofred härjar. Fredens Gud är verksam även när fred och frid saknas.

Den ekumeniska rörelsens strävan efter kristen enhet har därför alltid varit ett fredsprojekt. Verklighet förutsätter en vilja att leva fredligt tillsammans med våra skillnader. I vår pluralistiska kultur handlar det för kyrkan också om att medverka till ett gott interreligiöst samspel där engagemanget för vår plats bästa kan överskrida religionsgränser.

Under året satsar Sveriges kristenhet särskilt på fyra tillfällen: Ekumeniska böneveckan, Gemensam Pingst för flera samfund, Ekumeniska veckan i Stockholm och Festival ung ekumenik.

Tid för Guds fred

**GEMENSAM PINGST
PÅ VARJE PLATS**

6-9 juni 2025

**EKUMENISKA VECKAN
I STOCKHOLM**

19-23 augusti 2025

**FESTIVAL UNG
EKUMENIK**

22-24 augusti 2025

2025 bjuder kyrkorna tillsammans i Sveriges kristna råd in till Ekumeniska året. Då firar vi 100 år sedan det stora ekumeniska mötet i Stockholm 1925 – det som Svenska kyrkans ärkebiskop Nathan Söderblom bjöd in till och som blev ett betydelsefullt avstamp för den moderna ekumeniska rörelsen. Vi uppmärksammar också att det har gått 1700 år sedan det första kyrkomötet i Nicea år 325. Då enades den tidiga kyrkan kring den bekännelse som alltjämt bär Kristi kyrka.

Vilket ekumeniskt steg tar ni?

Kyrkan är kallad att – tillsammans med alla goda krafter – motverka splittring, polarisering och krig. Trovärdig och rättvis fred innefattar många dimensioner: fred mellan människor, länder, trosriktningar och religioner; fred med skapelsen och fred med Gud. Det handlar om alla aspekter av det tillstånd av fred och frid som bibeln kallar *shalom* och som Jesus själv personifierar.

Under Ekumeniska året utmanar Sveriges kristna råds kyrkor varandra till att i varje lokalt sammanhang ta ett steg för fördjupat gemensamt engagemang – för kristen enhet och för varje plats bästa.

Vad är tiden mogen för hos er? Vilket blir ert steg?

Skanna QR-koden för info,
program och uppdateringar

skr.org/ekumeniska-aret/

KYRKORNA TILLSAMMANS
I TRO OCH HANDLING

SVERIGES
KRISTNA RÅD